

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta umění a architektury

POZITIVNÍ OBRAZ

Bakalářská práce

Studijní program: B8208 – Design
Studijní obor: 8206R123 – Design prostředí

Autor práce: **Lukáš Bartoň**
Vedoucí práce: prof. Dr. Ing. arch. Bořek Šípek

Zadání

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Obsah

Úvod	2
1. Veřejný prostor a jeho funkce	3
1.1 Veřejný prostor jako místo pro lidi	3
1.2 Veřejný prostor jako místo sociálních aktivit	4
1.3 Veřejný prostor Prahy	5
2. Zdroje inspirace, motivace	7
2.1 Města pro lidi	7
2.2 Festival 4x4 dny v pohybu	7
2.3 Auto*Mat	8
2.4 Ondřej Kobza	9
2.5 Adam Gebrian	10
2.6 Roland Roos	10
3. Projekt, Pozitivní obraz Prahy	11
4. Zachycování pozitiv veřejného prostoru Prahy	13
5. Místa vzpomínek	14
5.1 Inspirace	15
5.1.1 Zámky zamilovaných	15
5.1.2 Házení mincí do vody	16
5.1.3 Geocaching	16
5.2 Místa	17
5.2.1 Ulice Opletalova	17
5.2.2 Ulice v Kotcích	18
5.2.3 Ulice Soukenická	19
5.2.4 Zahrada pod Emauzským klášteřem	19
5.2.5 Průchod, Opatovická - Spálená	20
5.3 QR Kód	21
5.4. Fungování	22
závěr	23
Seznam použité literatury	24
Internetové odkazy	24
Fotodokumentace	26

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Seminář/ Autor: Aleš Loziak	7
Obr. č. 2 Smetanovo nábřeží/ Autor: Anna Šolcová	8
Obr. č. 3 Piáno na Náměstí Míru/ Autor: Ondřej Kobza	9
Obr. č. 4 Free Repair/ Autor: Roland Roos	10
Obr. č. 5 Setkání ve veřejném prostoru/ Autor: Lukáš Bartoň	13
Obr. č. 6 Most nad řekou Čertovka/ Autor: Lukáš Bartoň.....	15
Obr. č. 7 Kašna/ Autor: Lukáš Bartoň	16
Obr. č. 8 Cache/ Autor: Miaow Miaow	16
Obr. č. 9 Ulice Opletalova/ Autor: Lukáš Bartoň	17
Obr. č. 11, 12 Ulice V Kotcích/ Autor: Lukáš Bartoň	18
Obr. č. 13, 14 Ulice Soukenická/ Autor: Lukáš Bartoň	19
Obr. č. 15, 16 Zahrada pod Emauzským klášterem/ Autor: Lukáš Bartoň.....	19
Obr. č. 17, 18 Průchod, Opatovická - Spálená/ Autor: Lukáš Bartoň.....	20
Obr. č. 19 Schéma fungování QR kódů/ Autor: Lukáš Bartoň.....	22

Poděkování

Velice rád bych poděkoval všem, kteří mi byli oporou při mé bakalářské práci i během celého studia.

Konkrétně děkuji panu prof. Dr. Ing. arch. Bořkovi Šípkovi, za jeho cenné rady, odborné vedení, podporu a volnost, kterou mi dopřál v mé seberealizaci. Panu doc. Mgr. Jaroslavovi Brabcovi, za nepostradatelné zkušenosti získané pod jeho vedením. Mým rodičům za důvěru a finanční podporu během celého mého dosavadního studia. Mým přátelům za chvíle strávené s nimi, oporu i inspiraci, kterou mi při tvoření byli. A v neposlední řadě i mé přítelkyni za neskutečnou motivaci a podporu v mé práci i v čemkoliv co dělám.

Abstrakt

Veřejný prostor má nezastupitelnou roli v setkávání, s lidmi blízkými, ale i cizími. Mnoho míst ve veřejném prostoru Prahy není zrovna ideálních (pro jejich infrastrukturu nebo stav v jakém jsou), přesto lze nalézt místa, která jsou prodchnuta milými setkáními a vzpomínkami. Projekt Pozitivní obraz Prahy se bude zabývat pozitivními aspekty veřejného prostoru jako motivující cestou k lepšímu městu, sdílení prostoru a radosti z něj. Dále se bude snažit tyto existující pozitivní vzpomínky ve veřejném prostoru Prahy zaznamenat a nové přinést.

Klíčová slova:

veřejný prostor, Praha, fotografie, sdílení vzpomínek, intervence ve veřejném prostoru

Public space plays an irreplaceable role in meeting with our nearest but also with strangers. Even though that many of Prague's areas are not ideal (for its infrastructure or condition they are in), there are parts of Prague in which many happy memories were made and which witnessed numbers of nice encounters. The project "Positive Image of Prague" will address these positive aspects which can motivate future efforts for bettering the city, sharing the public space and enjoying moments spent there. It will also record the positive memories already made and will try to encourage others in documenting their future positive moments.

Key words:

public space, Prague, photos, sharing of memories, interventions in public space

Úvod

Nad mou bakalářskou prací jsem přemýšlel jako o projektu, který vychází z mého uvažování a mé dosavadní tvorby. V průběhu mého studia jsem přestal město vidět z pouhého formálního pohledu, ale začal ho vidět jako prostor, který ovlivňuje naše chování a chápání.

Zásadní pro volbu tématu mé bakalářské práce pro mne byl jeden z mých projektů, který se zabýval fasádismem¹. Řešil jsem v něm otázku, zda-li je horší samotný princip fasádismu nebo to, co za fasádami vzniká. Svou analýzou jsem ale došel k tomu, že nejdůležitější je uvědomění si toho, že nám nesmí být lhostejné jaká architektura a prostředí okolo nás vzniká. Můj zájem proto směřuje k lidem a veřejnému prostoru obecně.

Veřejný prostor je prostor přístupný všem. Je to místo, kde se lidé můžou scházet a společně trávit svůj volný čas. Bohužel není výjimečné, že se jeho estetika a funkčnost podřizuje různým pochybným záměrům. A tak se děje, že ne každý veřejný prostor je k lidem a jejich potřebám vstřícný. Spousta věcí ve veřejném prostoru je špatně, přesto lze nalézt místa, která pořád plní svou funkci, místa, kde se lidé mohou setkávat, seznamovat, cítit se spokojeně. Je tedy třeba připomínat, že městský prostor je místo určené lidem.

Chtěl bych ukázat, že lidem na svém městě záleží. Není jim lhostejné co se v jejich prostředí děje a měli by být součástí rozhodování o svém okolí a to ne jen formou připomínek k návrhům, se kterými přišlo vedení města. Ve své bakalářské práci budu hledat odpověď na otázku, co já jako jedinec můžu udělat pro své město.

¹ Fasádismus je používání postupu rekonstrukce, kdy je historická budova z podstatné části zbořena a je z ní ponechána pouze fasáda, za níž je vestavěna novostavba. (Wikipedia, 2014)

1. Veřejný prostor a jeho funkce

Přesná definice dobrého veřejného prostoru neexistuje. Pokusím se tedy nastínit základní poznatky z veřejného prostoru, ze kterých bude vycházet můj projekt.

1.1 Veřejný prostor jako místo pro lidi

Veřejný prostor je místo přístupné všem, je to demokratická aréna, kde se mohou scházet a společně trávit čas lidé různých věkových skupin, společenských tříd, pohlaví a ras (Baladrán, Havránek a Krejčová, 2009, s. 156).

Veřejný prostor by měl:

reflektovat městské formy,

- zohledňovat lidské potřeby,
- odstraňovat bariéry,
- upřednostňovat cyklistický provoz před automobilovým,
- svým návrhem dbát na bezpečnost chodců před vozidly i kriminální činností,
- krajinné úpravy by měly být voleny citlivě,
- být udržitelný,
- podněcovat zakládání soukromých zahrad a předzahrádek (Kazhman, 2011).

Všechny tyto náležitosti jsou pro veřejný prostor ve kterém se máme cítit dobře a bezpečně, nesmírně důležité. Nemělo by se však zapomínat, že veřejný prostor má sloužit jako místo setkání lidí - chodců a tak by měl být navrhován s ohledem na lidské měřítko, člověk se naopak od stále zvětšujících se budov, velkorysých prostranství a zrychlujících automobilů nezměnil. A jsou to především lidé, co dělají městský prostor lákavým a živým, ne stále rozrůstající se soukromé sektory a všudypřítomný ruch z automobilů. Proto by se měla společnost aktivněji stavět proti soukromým zájmům a hájit zájem veřejný (Stanová, Růžička, 2011, s. 91).

1.2 Veřejný prostor jako místo sociálních aktivit

Veřejný prostor má nepostradatelnou funkci jako místo setkávání a vzájemné komunikace mezi obyvateli města, od přátelských rozhovorů po mohutné demonstrace. Pobývání v městském prostoru je bez ohledu na účel cesty místem sociálních aktivit. Lidé se procházejí podél výloh obchodů, zastavují se kvůli odpočinku nebo občerstvení, poslouchají zvuky cinkajících příborů z venkovních předzahrádek restaurací, otáčejí se za zvuky hrajících si dětí, hovoří se svými přáteli, zdraví své známé, radí zbloudilým turistům. Tyto aktivity patří ke každodennímu životu ve městě, jen se liší kvalitou, jakou si je můžeme užívat. Aktivity ve veřejném prostoru jsou podmíněné kvalitou prostoru, čím přívětivější prostor, tím více hledáme záminky proč zde setrávat. Podle názoru Stanové a Růžičky je jednou z možností, jak podpořit rozkvět společnosti, začít chápat městský prostor jako místo potkávání a žití spolu (Stanová, Růžička, 2011, s. 91). Město by se tedy mělo snažit kvalitu prostoru zvyšovat. Pobízet k zastavení se na trzích, obdivování architektury, poslechu pouličních hudebníků, pozorování krásných výhledů, čtení novin, slunění nebo „jen“ zastavení se uprostřed na první pohled rušného náměstí. Správný veřejný prostor také musí poskytovat určitou volnost pohybu a možnosti volby. Kvalitní městský prostor nepoznáme podle počtu procházejících lidí, ale podle těch, kteří se v něm dobrovolně zdržují. „Když hodně lidí projde rychle prostranstvím, může to vést k výrazně menšímu oživení místa než hrstka lidí, kteří tu stráví nějaký čas.“ (Gehl, 2012, s.71) Všechny tyto aspekty na nás působí a tedy ovlivňují kvalitu našeho života ve městě ale i náš život osobní.

1.3 Veřejný prostor Prahy

Přes všechny nezpochybnitelné krásy a přednosti Prahy, se veřejná správa a politici spíše starají o to, kam postavit další obchodní centrum, kanceláře, kde zaparkují auta. Na chodce a veřejný prostor se zapomnělo. Problém je v privatizaci veřejného prostoru. Veřejný prostor ve městě má plnit funkci sociální interakce obyvatel, ta se ale vlivem zastavování prostorů privátními sektory a s nimi souvisejícími parkovacími místy přesouvá do sféry soukromé. Zásadní vliv na úpadek veřejného prostoru v centru města má zajisté i proces suburbanizace - stěhování obyvatel do příměstských částí. Tento jev má za následek zvyšování dopravní zátěže v centru města a v neposlední řadě vede také k sociálním změnám v chování obyvatel z příměstských částí. Aktivita těchto obyvatel byly přesunuty do obchodních center umístěných na okraji města a těm se poté nenaskytuje důvod v pobývání v prostoru centra města. Další sociální proměnu způsobenou obchodními centry můžeme vidět ve změně přístupu personálu, které postrádají typický „osobní přístup“ známý z malých obchodů. Stavby těchto obchodních center navíc způsobují krach některých malých obchůdků v centru, což může mít dopad na celkový charakter města. Všechny tyto jevy mají na svědomí úbytek vzájemné interakce mezi obyvateli různých částí města a tím zvyšující se proces individualizace. (Pávek, 2012)

Tuto interakci mezi obyvateli se snaží podněcovat místní organizace, jejichž význam je nesmírně důležitý a nezanedbatelný. Myslím si však, že tuto snahu by mělo vyvíjet především vedení města nebo tyto aktivity alespoň více podporovat. Politici však Pražanům vysílají opačný signál, zvyšování kvality života v Praze opět odsouvají, protože většina rozpočtu padne na tunel Blanka (Auto*Mat, 2013). Dokud se nebudou investice a veřejný prostor plánovat společně s občany města, zlepšení situace se asi jen tak nedočkáme. Proto i nadále tuto roli musí zastupovat nezávislé organizace a lokální a občanská angažovanost. Je proto nesmírně důležité si těchto aspektů všimnout a podporovat aktivity lidí, kteří mají zájem veřejný prostor zlepšovat. Celkově

od veřejného prostoru očekávat více a uvědomit si, že dokud sami nezačneme ve městě aktivně žít, nevznikne poptávka po opravdu kvalitním městském prostoru.

2. Zdroje inspirace, motivace

2.1 Města pro lidi

Asi nejzásadnější pro mou bakalářskou práci bylo přečtení knihy *Města pro lidi* od Jana Gehla. Kniha ukazuje nový architektonický pohled na města ve kterých žijeme. Svůj zájem směřuje na prostory mezi budovami, které byly dlouho zanedbávány a přizpůsobovány automobilům. Ukazuje, že i v těch největších městech lze pracovat s lidským měřítkem, které je pro člověka tolik důležité a každodenně na něj působí. Gehl ukazuje, že veřejný prostor může být pro člověka mnohem lákavější a může mu poskytovat mnohem lepší místo pro život ve městě. (Gehl, 2012)

2.2 Festival 4x4 dny v pohybu

Inspirací mi byl dále festival 4x4 dny v pohybu, který se pořádá od roku 1996 s cílem prezentace současné tendence v divadle, hudbě, výtvarném umění, video artu atd. Specifikum tohoto festivalu je bezpochyby ožívování nevyužité architektury v Praze či budov určených k demolici. Doprovodný program nabízí spoustu workshopů, odborných seminářů a setkání. Z tohoto pohledu je festival neocenitelným místem pro setkávání umělců, manažerů, teoretiků i laické veřejnosti, kteří mohou vzájemně konfrontovat své názory na zanedbávanou architekturu. (Čtyři dny, 2014)

Obr. č. 1 Seminář

2.3 Auto*Mat

Dalším zdrojem mé inspirace byla také iniciativa Auto*Mat, která vznikla v roce 2003 jako neformální skupina, od roku 2007 se stala občanským sdružením, které se zabývá zlepšením kvality života ve městě. Podporuje veřejnou, pěší a cyklistickou dopravu. Mimo jiné je iniciátorem projektu *Zažít město jinak*, který již devátým rokem probíhá v rámci Evropského týdne mobility. Tyto sousedské slavnosti, jak se mimo jiné projektu přezdívá, přetváří na jeden den ulice a veřejné plochy v místa kulturního života a sousedských vztahů. (Auto*Mat, 2014)

V podobném duchu se nesl i společný projekt Auto*Matu a Magistrátu hl. m. Prahy *Nábřeží žije!*, kdy se v dané soboty Smetanovo nábřeží proměnilo v pěší zónu. Projekt měl za cíl zanalyzovat možnosti jeho trvalého zklidnění a stal velkým impulzem k řešení budoucnosti využití veřejného prostoru v Praze. (Auto*Mat, 2014)

Zmíněné projekty mne velmi oslovily a povzbudily v další práci na zlepšování veřejného prostoru, který má patřit lidem a ne automobilům.

Obr. č. 2 Smetanovo nábřeží

2.4 Ondřej Kobza

Z mého pohledu je velice zajímavá osobnost Ondřej Kobza, kterému veřejný prostor Prahy není lhostejný, a který se aktivně chopil iniciativy měnit prostředí, ve kterém žije. Kulturní aktivista, narozen v Ústí nad Orlicí. Nedokončil studia na Teologické fakultě Univerzity Karlovy. Majitel kaváren Café v lese, Neustadt a spolumajitel Bajkazyly na pražské náplavce. Ondřej Kobza stojí za několika projekty, které přispívají k ožívování veřejného prostoru. Jedním z nich je projekt *Piána na ulicích*, který do veřejného prostoru Prahy vnesl nový a nečekaný prvek, piáno. To pobízí náhodné kolemjdoucí ke hře. Projekt, který už v podobné formě funguje i v jiných velkoměstech ve světě má za cíl podpořit spontaneitu, sociální vazby a zabydlování veřejného prostoru lidmi. (Němečková, 2013)

Obr. č. 3 *Piána na Náměstí Míru*

2.5 Adam Gebrian

Další velmi podnětnou osobností je pro mne Adam Gebrian, architekt a popularizátor architektury. Vystudoval fakultu architektury v Liberci, absolvoval stáž v Amsterdamu, a díky Fulbrightovu stipendiu také postgraduální program SCIFI na SCI-Arc v Los Angeles. Často se kriticky strefuje do absurdních řešení architektury a veřejných prostor. Svými aktivitami popularizuje vnímání veřejného prostoru laické veřejnosti a tím dává podnět k zamyšlení, jenž může nastartovat větší zájem o prostředí, ve kterém žijeme. (Ter, 2012)

2.6 Roland Roos

Další z mnoha osobností, která mne motivovala a kterou bych rád zmínil je Švýcar Ronald Roos. Se svým projektem *Free Repair* prováděl v letech 2008 až 2010 intervence ve veřejném prostoru. Jeho myšlenka byla jednoduchá a okouzlující, opravoval rozbité objekty ve veřejném prostoru Švýcarska, Rakouska, Polska, Anglie, Belgie, ale i Česka a Slovenska. (Klanten, Bieber, Alonzo a Krohn, 2011)

Obr. č. 4 *Free Repair*

3. Projekt, Pozitivní obraz Prahy

Můj projekt vychází z přirozeného pozorování, zkoumání okolí a vnímání každodenních činností v městském prostoru. Všímání si budov, lidí, zvyklostí, toho jak lidé veřejný prostor využívají. To mi dopomohlo vidět veřejný prostor jinak – jako určitý organismus sestávající z fungujících i nefungujících míst. Ta, která nefungují, jsou pro člověka nevlídná, v těchto místech se nikdo nechce nebo nemá důvod zdržovat. Taková místa nám vysílají naprosto opačný signál než prostory, ve kterých jsou lidé. Přítomnost jiných lidí nás přirozeně přitahuje a tím zvyšuje přitažlivost samotného místa. „Lidé přicházejí tam, kde jsou lidé.“ praví jedno severské přísloví (Gehl, 2012). Taková místa jsou potom oblíbená a vyhledávaná. V Praze jsou to například místa na pražské náplavce, Petřínské zahrady, Letenské sady, Riegrovy sady, Františkánská zahrada, Kampa, Náměstí míru... Všechna tato místa spojuje zajímavé prostředí, dostatek zeleně nebo míst k posezení, volnost pohybu, krásné výhledy. O oblíbenosti zmíněných míst mluví jejich atmosféra sama za sebe.

Jsou i místa, ve kterých si lidé dříve nenašli důvod k návštěvě či zastavení. To ale změnila jistá aktivita obyvatel, kteří kolem vytvořili pozitivní a vstřícnou atmosféru a tak dala lidem možnost vytvořit si k místu vztah. Ukázkovým příkladem je Krymská ulice. Dlouhodobě zanedbávaná část Vršovic, ve které v roce 2009 vzniklo sdružení Start Vršovice. To se stará o zvelebování veřejného prostoru a spolu s organizací Čtyři dny spustily projekt *ProLUKA*, který měl nevyužitou proluku u Tržičku zabydlet sochami, instalacemi, performacemi, světelnými a zvukovými instalacemi či projekcemi. Od roku 2010 se nevýrazná ulice stala centrem kultury, zábavy, místního aktivismu. Vznikla tu spousta nových podniků a galerií. Urbánní antropolog Martin Veselý považuje zdejší proměnu za skvělý příklad, kdy se bez nákladných revitalizací podařilo veřejný prostor změnit revitalizací sociální. (REJCHOVÁ, 2013)

Jsem přesvědčen, že neexistuje předurčení být špatným místem. Vždy se dá najít možnost jak místa udělat dobrá a ta dobrá ještě lepší. Rozhlížení se kolem sebe, všímání si těchto pozitivních aktivit ve veřejném prostoru a nespokojení se s tím, co nám přichystá pouze vedení města, mě nutí svou činností alespoň trochu přispět k určitému zlepšení. Myslím si, že i na úrovni jednotlivce toto může být ta správná cesta za lepším městem.

Pro svůj projekt jsem si vybral pro mne dva nejzajímavější aspekty veřejného prostoru, setkávání a vzpomínky. Vznikl projekt *Pozitivní obraz Prahy*, který se zabývá sdílením veřejného prostoru a radostí z něj. Zprvu měl projekt ambici pouze tato místa zmapovat, časem však začal taková místa i vytvářet.

4. Zachycování pozitiv veřejného prostoru Prahy

Můj záměr směřuje k zachycení pozitiv Prahy. Veřejný prostor je plný vzpomínek a setkání, a proto jsem chtěl vytvořit takové místo, kde bych se já i ostatní lidé mohli o své vzpomínky podělit a tím společně začít Pozitivní obraz Prahy tvořit. Věřím, že ukázání této pozitivní strany veřejného prostoru může posloužit jako motivace vyjít do ulic s novým pohledem a očekáváním.

Vznikla Facebooková stránka, která shromažďuje „pozitivní“ fotografie z veřejného prostoru Prahy. Jedná se o různá setkání a vzpomínky z města. Na tyto stránky pravidelně přispívám já sám, ale i ostatní spoluobčané Prahy.

Během zachycování života ve veřejném prostoru spontánně vznikalo i video, které jsem použil jako propagační materiál k celkovému umocnění projektu. Celý projekt poté v červnu 2014 vyústí ve výstavu v ne-galerijním prostoru. Tedy přesněji v místě veřejném a přístupném všem, v pasáži paláce Lucerna v Praze.

Obr. č. 5 Setkání ve veřejném prostoru

5. Místa vzpomínek

Dále jsem přemýšlel nad tím, jak si člověk k veřejnému prostoru nebo městu obecně dokáže nějaký vztah vytvořit. Čím to, že máme „tuhle“ uličku, náměstí rádi? Myslím, že je to díky atmosféře prostředí a z velké části na základě našich vzpomínek na určitá místa. Města jsou připomínky našich životů. Tyto zážitky a vzpomínky nás spojují s místy a městy. Když budeme mít k určitým místům vztah, nebude nám jejich osud lhostejný. Proto si myslím, že by bylo dobré tyto vztahy u obyvatel města pěstovat. Nabízet příležitosti mít své město rád, a tím zvýšit související zájem o něj.

Francouzský antropolog Marc Augé mluví o *místech* a *ne-místech*. Pomocí těchto pojmů definuje prostory a vztahy, které k nim mají jejich uživatelé. S *místy* se jistí uživatelé mohou identifikovat a definovat. Naopak s *ne-místy* člověk svou identitu nespojuje a místy jen prochází a nesetrvává v nich. (Augé, 2011, s. 86-87)

Ne-místa se poté stávají nevyhledávaná a neoblíbená, což může mít za následek jejich celkové sociální vyloučení. O taková místa nejeví zájem občané ani město, což napomáhá dalšímu zastavění veřejného prostoru infrastrukturou pro automobily nebo stavbami soukromého sektoru.

Rozhodl jsem se taková místa v Praze vyhledat a následně na ně zájem občanů nasměrovat. Položil jsem si tedy otázku, co dělá nějaký prostor lákavým. Je to dobrá lokalita, zajímavé řešení prostoru, památky v okolí, turistické atrakce? Některá místa však ani jedno nenabízí, a proto jsem se rozhodl na některá z nich tento nový prvek přinést, abych místo ozvláštnil a přilákal zájem okolí.

5.1 Inspirace

Inspiraci jsem čerpal z různých turistických atrakcí a společenských aktivit.

5.1.1 Zámky zamilovaných

Tradice zámků lásky nejspíše pochází z Číny. Touto tradicí se nechal inspirovat italský spisovatel Federic Moccia a využil ji v jedné ze svých knížek, kde milenci stvrzují svou lásku připevněním visacího zámku na mříže mostu Milvio v Římě a vhozením klíče do řeky. Tyto zámky se následně začali objevovat na mostech v Římě ale i v jiných městech a zemích. V Praze můžeme tento zvyk vidět na mostě klenoucím se nad slepým ramenem Vltavy Čertovkou. (Znojensko, 2011)

Obr. č. 6 Most nad řekou Čertovka

5.1.2 Házení mincí do vody

Starý zvyk pocházející z Řeck, rituál zajišťující návrat do daného města. Řekové věřili, že si bohové moře jednou ročně přijdou pro poplatek. Házelí tedy mince do vody, aby si bohy naklonili. Tento zvyk se z Řeck postupně dostal do celého světa.

Obr. č. 7 Kašna

5.1.3 Geocaching

Hra na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v hledání skryté schránky nazývané *cache*. Tu člověk hledá pomocí GPS souřadnic a po jejím nalezení, vymění její obsah a schránku opět uschová. (Wiki Geocaching, 2014)

Obr. č. 8 Cache

5.2 Místa

Hledal jsem místa, která člověk za žádným účelem nevyhledává. Místa, kde v současnosti z různých důvodů žádná aktivita neprobíhá, a tím odpadá i možnost pro vytvoření vzpomínek. Narazil jsem však i na místa, o kterých jsem si prvotně myslel totéž, ale při bližším zkoumání jsem si uvědomil, že pro svou zdánlivou neatraktivitu dostala místa zvláštní nádech jedinečnosti s nezaměnitelnou atmosférou „staré Prahy“. Tato místa tak mají svůj vlastní potenciál k vytvoření vzpomínek. Zajímalo mne tedy, jestli tato místa, kde se na první pohled nic neděje, lidé vyhledávají. Rozhodl jsem se tedy i tato místa začlenit do svého výběru. A ačkoliv jsem chtěl původně najít společný klíč, který mi dopomůže k výběru míst, nakonec jsem si vybral každé místo z jiného, specifického důvodu.

5.2.1 Ulice Opletalova

Toto místo opět přilákalo můj zájem.¹ V místě, kde stávala budova Akciové tiskárny Praha se po zbourání torza otevřel nový pohled na nádvoří a zadní části domů, které byly po roky skryté. V tomto místě chci zaznamenat vzpomínky, které tu vzniknou ještě před tím, než tu vyrostou další kancelářské prostory.

Obr. č. 9, 10 Ulice Opletalova

¹ Jedna z mých semestrálních prací se zabývala Akciovou tiskárnou Praha a vliv jejího zbourání na Opletalovu ulici.

5.2.2 Ulice V Kotcích

Zatímco v okolních ulicích a na Havelském trhu se pohybuje spousta lidí, zde je klid, ticho a prázdno. Virtuální Praha (2008-2014) uvádí, že v okolí této ulice byly roku 1362 založeny tzv. kamenné kotce, které sloužily k prodeji sukna a plátna. Ulice V Kotcích vznikla po zboření těchto Malých a Velkých kotců, kde na jejich místě byly vystavěny domy.

Dnes jsou všechny prostory domů zabrány pro aktivity probíhající na jejich druhé straně a tak je tu spousta slepých dveří a zatažených rolet. Místo však i pro svou zdánlivou nevlídnost oplývá zvláštní, kouzelnou atmosférou, která si určitě zaslouží naši pozornost a měla by se chránit před budoucím možným zastavěním.

Obr. č. 11, 12 Ulice V Kotcích

5.2.3 Ulice Soukenická

Toto místo jsem si vybral pro absurdní spojení, relativně vlídného veřejného prostoru a lhostejnosti vlastníka vzniklé proluky. Kontrast vyrovnává pouze flóra deroucí se do výšky v proluce. Tento vedlejší efekt nezájmu majitele je pro mne velmi zajímavý. Na tomto místě mě baví představa začlenění vzniklé zeleně do veřejného prostoru.

Obr. č. 13, 14 Ulice Soukenická

5.2.4 Zahrada pod Emauzským klášteřem

Poměrně ukrytá zahrada pod Emauzským klášteřem, leží mezi ulicemi Pod Slovany a Vyšehradskou. Vstup z Vyšehradské je ale jen jednosměrný a tak se může zdát, že se za zamčenými dveřmi nic zajímavého nenachází. Opak je pravdou.

Obr. č. 15, 16 Zahrada pod Emauzským klášteřem

5.2.5 Průchod, Opatovická - Spálená

Průchod z rohu ulice Opatovické, skrze bývalou budovu nakladatelství Jos. R. Vilímek, dnešní Vyšší odbornou školou publicistiky. Tajemná, ale krásná pasáž vede do Spálené ulice, je trochu ukryta a kdo o ní neví, tak do ní asi nevstoupí. Já jsem poprvé jen do průchodu nahlédl a dál se bál pokračovat.

Obr. č. 17, 18 Průchod, Opatovická - Spálená

5.3 QR Kód

Na výše zmíněná vybraná místa vytvořím takový prvek, který bude sloužit jako podnět k navštívení místa, které by člověk za jiným účelem buď vůbec nevyhledával nebo by se na takovém místě déle nezdržoval. Prvek může sloužit také jako důkaz o oblíbenosti a vyhledávanosti míst. Toho chci docílit tím, že v daných lokalitách budou umístěny sběrné schránky v podobě QR kódu, který mne zaujal pro svou univerzálnost a jednoduchost aplikování v prostoru.

QR kód je zkratka vycházející z anglického „Quick Response“ - kód rychlé reakce. Nese v sobě textovou zprávu, kontaktní informace či odkaz na webovou stránku. Pro načtení QR kódu je zapotřebí telefon se čtečkou kódu a internetové připojení. QR kódy nejčastěji slouží jako médium, které po načtení zobrazí pasivní obsah reklamního průmyslu. (Wikipedia, 2014)

QR kódy chci využít jako interaktivní prostředek, který bude sloužit jako sběrná schránka. Do té bude návštěvník moci vložit svou vzpomínku v podobě fotografie pořízené na daném místě. Pracuji s tím, že lidé rádi zaznamenávají své vzpomínky na zajímavá místa skrze fotografii a fenoménem dnešní doby - sdílením zážitků na sociálních sítích.

5.4 Fungování

Umístěné QR kódy s nápisem *vložte svou vzpomínku* budou sloužit coby záminka pro zastavení na vybraných místech. Po načtení QR kódu se „návštěvníkovi“ zobrazí úvodní webová stránka, která ho pobídne k vložení vzpomínky z daného místa. Poté ho přesměruje na Facebookové stránky *Pozitivní obraz Prahy*. Před vložení své fotografické vzpomínky se mu zobrazí fotografie ostatních návštěvníků a až poté vloží tu svou.

Obr. č. 19 Schéma fungování QR kódů

Touto mojí drobnou intervencí nabízím lidem další možnost, jak se stát součástí veřejného prostoru. Myšlenka, že se v místech někdo zastaví, lidé se budou na zmíněných místech fotit, dává ostatním signál, že je místo něčím zajímavé, něco se děje. A něco se děje, protože se něco děje.

Závěr

Projekt Pozitivní obraz Prahy prohloubil můj zájem o veřejný prostor a umocnil mou potřebu se tímto tématem aktivně zabývat. Zjistil jsem však, že se spousta zmíněných projektů i můj vlastní, neobejde bez přátel a lidí, kteří se pro váš nápad nadchnou a poskytnou vám pomoc a prostředky pro jeho realizaci.

Ve svém projektu jsem se snažil nenásilnou formou vyvolat zájem obyvatel k veřejnému prostoru a jen čas ukáže, zda-lise jednou tento zájem stane naší prioritou. Přál bych si, aby se jednou Praha stala místem, kde budou občané i vedení města držet při sobě a budou hájit společné zájmy. K tomu nám může dopomoci společná vize lepšího města, takového, ve kterém se nám bude s radostí a potěšením žít.

Seznam použité literatury

AUGÉ, Marc, 1999. *Antropologie současných světů*. Brno: Atlantis, ISBN: 80-710-8154-X.

BALADRÁN, Zbyněk, HAVRÁNEK, Vít a KREJČOVÁ, Věra, 2009. *Atlas transformace*. Praha: Tranzit. ISBN: 978-80-87259-03-0.

FERENČUHOVÁ, Slavomíra, GALČANOVÁ, Lucie a VACKOVÁ, Barbora, 2011. *Třetí město*. Černý Kostelec: Pavel Mervart. ISBN: 978-80-7465-015-4.

GEHL, Jan, 2012. *Města pro lidi*. Brno: Partnerství. ISBN: 978-80-260-2080-6.

KLANTEN, Robert, Alain BIEBER, Pedro ALONZO a Silke KROHN, 2011. *Art & Agenda: Political Art and Activism*. Berlin: Gestalten. ISBN: 978-3-89955-342-0.

Internetové zdroje

*Auto*Mat* [online]. 2014 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.auto-mat.cz/o-nas/kdo-jsme/>

*Auto*Mat* [online]. 2014 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.auto-mat.cz/kauzy/smetanovo-nabrezi-2/>

Čtyři dny [online]. 2014 [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.ctyridny.cz/festival-2013/o-festivalu/>

Geocaching [online]. 2014 [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: http://wiki.geocaching.cz/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

La-Ma: Land Management, [online]. 2011 [cit. 2014-03-23]. Dostupné z: <http://www.la-ma.cz/?p=145>

NĚMEČKOVÁ, Sára. *iDnes: Kavárník rozvezl piana do pražských ulic, nyní zamíří i do Pardubic* [online]. 2013 [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kavarnik-ondrej-kobza-zamiri-s-piany-po-praze-i-do-pardubic-pag-/domaci.aspx?c=A130910_1975354_pardubice-zpravy_msv

REJCHOVÁ, Zuzana. *Radio Wave: Noční život i aktivismus? Vítejte v Krymské* [online]. 2013 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radiowave/spolecnost/_zprava/nocni-zivot-i-aktivismus-vitejte-v-krymske--1237634

Tajemné a Nadpřirozené [online]. 2010 [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: <http://tajemnebylosti.blog.cz/0705/vestby-a-rytualy-s-mincemi>

TER. *Lidové Noviny: Gebrian: Nabarvení paneláků není řešením, ba naopak* [online]. 2012 [cit. 2014-05-18]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/zatepleni-a-nabarveni-panelaku-neni-reseni-rika-gebrian-pin-/design.aspx?c=A120404_144346_ln-bydleni_ter

Wikipedia: otevřená encyklopedie, Fasádismus [online]. 2014 [cit. 2014-04-03]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Fasádismus>

Wikipedia: otevřená encyklopedie, QR kód [online]. 2014 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/QR_kód

Znojemsko [online]. 2011 [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.znojemsko.cz/clanek/kristynka-a-rostik-si-svoji-lasku-uzamkli/608>

FOTODOKUMENTACE

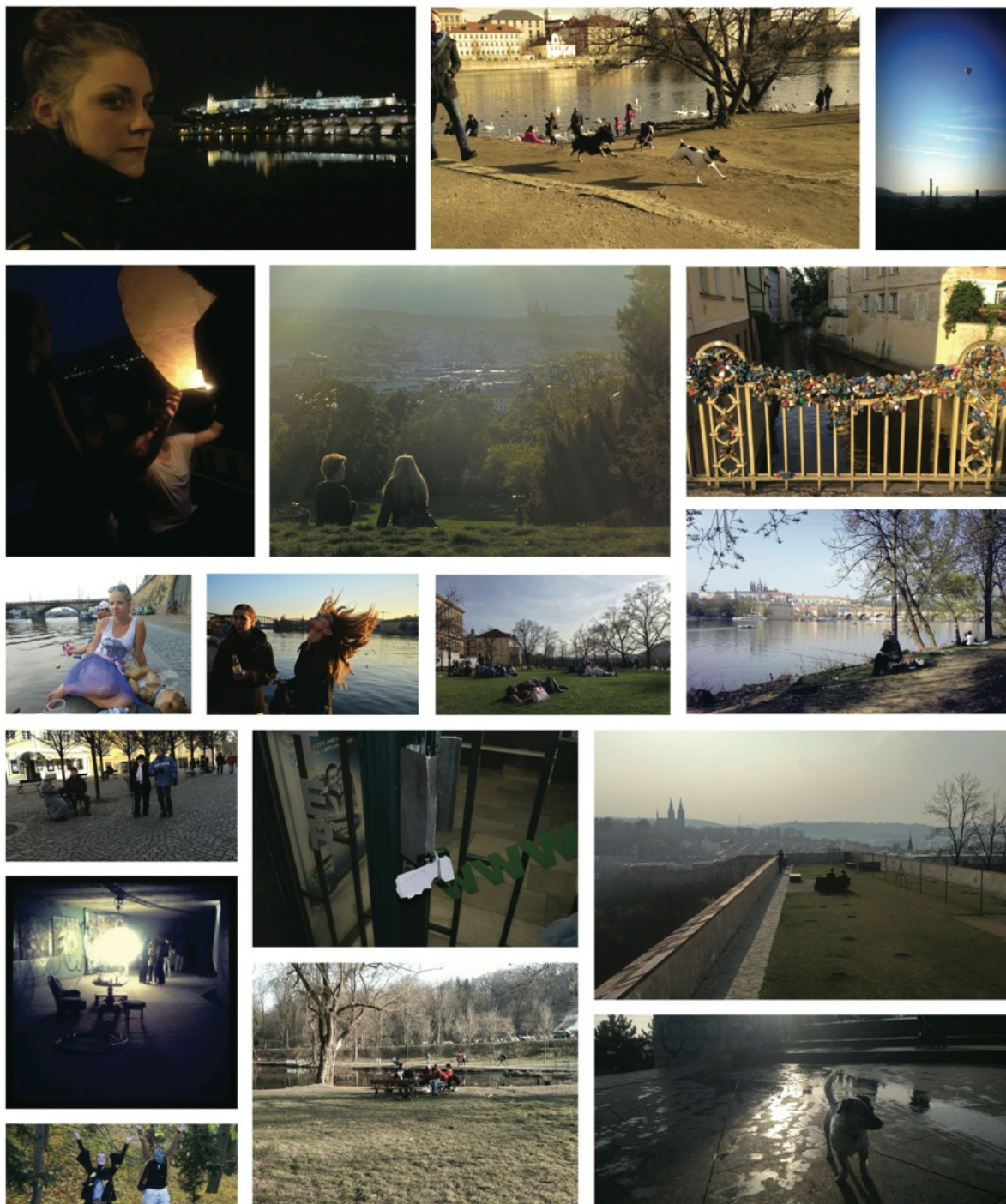
Fotografie z Facebookové stránky <i>Pozitivní obraz Prahy</i>	27
Storyboard videa.....	30
Místa vzpomínek	32

Alef Prazsky, Alžběta Dvořáková, Anna Kopková, Atevi Té, Chantal Llenas, Filip Aura M, Filip Bouška, Jana Kaiserová, Lukáš Bartoň, Martin Dvořák, Nico Lin, Nýna Fraňková, Pavel Hospodka, Petríta Bašusová, Silvie Svalnatá

Alef Prazsky, Alžběta Dvořáková, Anna Kopková, Atevi Té, Chantal Llenas, Filip Aura M,
Filip Bouška, Jana Kaiserová, Lukáš Bartoň, Martin Dvořák, Nico Lin, Nýna Fraňková,
Pavel Hospodka, Petríta Bašusová, Silvie Svalnatá

Alef Prazsky, Alžběta Dvořáková, Anna Kopková, Atevi Té, Chantal Llenas, Filip Aura M, Filip Bouška, Jana Kaiserová, Lukáš Bartoň, Martin Dvořák, Nico Lin, Nýna Fraňková, Pavel Hospodka, Petríta Bašusová, Silvie Svalnatá

MÍSTA
VZPOMÍNEK

NAJDI
MÍSTO

ČTEČKOU NAČTI
QR CODE

VLOŽ SVOU
FOTO VZPOMÍNKU

QR kód v Opletalově ulici byl několikrát odstraněn.

